0053900007

Unofficial translation

EDUCATION, CULTURE AND SCIENCE MINISTERIAL ORDER

Date: March, 05 No. 92 Ulaanbaatar

In accordance with Article 2 of the Education, Culture and Science Ministerial Order #293 on 'Approval of the registration lists' dated July 8, 2008, the following is RESOLVED:

1. To approve the "National Representative List of Intangible Cultural Heritage of Mongolia" as Attachment #1 and the "Urgent Safeguarding List of Intangible Cultural heritage of Mongolia" as Attachment #2 respectively;
2. Assign the Culture and Art Policy Department (G. Erdenebat), the Mongolian National Commission for UNESCO (D. Dalaijargal) and the Cultural Heritage Center (G. Enkhbat) to deliver these (registration) Lists to UNESCO, to advertise the lists and to amend them if necessary;
3. To revoke the Education, Culture and Science Minister's Order #293 (dated July 8, 2009) on "Approval of registration lists", in relation with issuing this Order.

MINISTER Yo. OTGONBAYAR

Attachment #1 to Education, Culture and Science Minister's Order #.... (2010)

"NATIONAL REPRESENTATIVE LIST OF INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE OF MONGOLIA"

I. Mother tongue and oral traditions and expressions

1. Mongolian fairy tales
2. Myths
3. Well-wishing songs
4. Praise songs
5. Puzzles
6. Riddles
7. Idioms
8. Prayers
9. Epics
10. Universe's threes
11. Well-wishing expressions
12. Humorous conversations
13. Praise expressions

II. Performing arts

1. Lullabies
2. Folk long-songs
3. Folk short-songs
4. Traditional Music of *Morin Khuur*
5. Mongolian Traditional Art of K*hoomei* (throat-singing)
6. Racehorse-riding children's song "Giingoo"
7. Whistle songs
8. "Dembee" game song

III. Social practices, rituals and festive events

1. Newborn child's celebration customs
2. Newborn child's hear-cutting celebration customs
3. Bride-proposal customs
4. Wedding celebration customs
5. New ger-building celebration customs
6. Funeral customs
7. Animal circumcision customs
8. Mare-delivery customs

9. Mare-milking customs (to make fermented mare's milk)
10. Baby-horse release customs
11. Horse-imprinting customs
12. Breeding male-animal related customs
13. Airag (fermented mare's milk) making customs
14. Shagai (sheep nuckle-bone game) shooting customs
15. Shagai playing customs
16. Lunar New Year celebration customs
17. Mongolian traditionsl puzzle games (*onison togloom*)
18. Eagle-trainers' festival
19. Mongolian shamanic customs and rituals
20. Uriankhai archery traditions

IV. Knowledge and practices concerning nature and universe

1. Types of traditional medical practices
2. Types of traditional veterinary practices
3. Traditional calendars and horoscopes
4. Traditional knowledge for observing nature and weather patterns
5. Traditions of nature protection and conservation
6. Traditional moral education practices and knowledge
7. Traditional dairy-making techniques and methods
8. Traditional *airag* and milk-fermenting techniques
9. Felt-making traditions
10. leather-processing traditions
11. Traditional veterinary, animal 'needling' and 'blood-leeching' methods

V. Traditional craftsmanship

1. Mongolian traditional ornamental patterns
2. Traditional felt crafts
3. Traditional leather crafts
4. Mongolian boots making crafts
5. Traditional wrestling attire (zodog, shuudag) making artwork
6. Archery bow-and-arrow making artwork
7. Silver bow making artwork
8. Saddle making traditions
9. Carving artwork traditions
10. Embroidery and sewing traditions and crafts
11. Knitting and knotting artwork and crafts
12. Traditional fine arts
13. Traditional applique making artwork
14. Sculpture and paper mache artwork crafts
15. Craftsmanship of making folk musical instruments

Attachment #2 to Education, Culture and Science Minister's Order #.... (2010)

URGENT SAFEGUARDING LIST OF INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE OF MONGOLIA

1. Mongolian epics
2. Traditional music of the *tsuur*
3. Mongolian Custom of Coaxing Baby animals
4. Traditional folk dance arts and 'bii biyelgee'
5. Steel carving artwork
6. Book-making traditions and arts
7. Wedding and festive event traditions of various Mongolian ethnic groups (Borjigin feast, Bayad, Durvud, Zakhchin, Kazakh, Uriankhai and Buriyad wedding rituals)
8. Folk music arts and music-playing techniques (playing *khuur, ekil, tovshuur* and *dombor*)
9. Traditional craftsmanship of Mongol Ger and its associated customs
10. Mongolian Traditional Cham Dance
11. Mongolian *Cham* related arts and crafts
12. Mongolian calligraphy
13. Mongolian Traditional Practices for the worshipping of Sacred sites
14. Traditions and types of wooden puzzle games (*onison togloom*)
15. Circular Breathing Performance of the Limbe
16. Mongolian Epic of Jangar
17. Mongolian Traditional Contortion

МОНГОЛ УЛСЫН
БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ
САЙДЫН ТУШААЛ

2010 оны 03 дугаар 05 дугаар 92

Бүртгэл шинэчлэн батлах тухай

"Бүртгэл батлах тухай" Боловсрол,соёл, шинжлэх ухааны сайдын 2009 оны 7 дугаар сарын 08-ны өдрийн 293 дугаар тушаалын 2 дугаар заалтыг үндэслэн ТУШААХ нь:

1. Монгол Улсын Соёлын биет бус өвийн Төлөөллийн Үндэсний Бүртгэлийг нэгдүгээр, Монгол Улсын Яаралтай хамгаалах шаардлагатай соёлын биет бус өвийн Үндэсний Бүртгэлийг хоёрдугаар хавсралтаар тус тус шинэчлэн баталсугай.

2. Соёлын биет бус өвийн төрөл зүйлийн бүртгэлүүдийг ЮНЕСКО-д хүргүүлэх, хэвлүүлэн сурталчлах, шаардлагатай үед нэмэлт, өөрчлөлт оруулан шинэчлэх арга хэмжээ авч ажиллахыг Соёл, урлагийн бодлогын газар /Б.Наранзун/, ЮНЕСКО-гийн Монголын Үндэсний Комисс /Д.Далайжаргал/, Соёлын өвийн төв /Г.Энхбат/-д даалгасугай.

3. Энэ тушаал гарсантай холбогдуулан "Бүртгэл батлах тухай" Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайдын 2009 оны 7 дугаар сарын 08-ны өдрийн 293 дугаар тушаалыг хүчингүй болгосугай.

САЙД Ё. ОТГОНБАЯР

Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайдын 2010
оны 02 дугаар тушаалын нэгдүгээр хавсралт

МОНГОЛ УЛСЫН БИЕТ БУС СОЁЛЫН ӨВИЙН ТӨЛӨӨЛЛИЙН ҮНДЭСНИЙ БҮРТГЭЛ

I. Эх хэл болон аман уламжлал, илэрхийллүүд

1 .Монгол хэл
2. Монгол үлгэр
3. Домог үлгэр
4. Ерөөл
5. Магтаал
6. Оньсого
7. Таавар
8. Зүйр цэцэн үг
9. Дом шившлэг
10. Ертөнцийн гурав
11. Бэлэг дэмбэрэлийн үг
12. Шог яриа
13. Цацал мялаалгын үг

II.Ардын язгуур урлаг

1. Бүүвэйн дуу
2. Монгол ардын уртын дуу
3. Ардын богино дуу
4. Морин хуур хөгжмийн уламжлалт урлаг
5. Монгол хөөмэйн уламжлалт урлаг
6. Хурдан морины хүүхдийн гийнгоо
7. Уламжлалт исгэрэх урлаг
8. Дэмбээдэх ая дуу

III.Үндэсний уламжлалт зан үйл, ёслол, баяр наадам

1. Хүүхдийн угаалга хийх зан үйл
2. Хүүхдийн даахь үргээх зан үйл
3. Бэр буулгах зан үйл
4. Хуримлах зан үйл
5 Шинэ гэр барих зан үйл
6. Талийгаачийг оршуулах зан үйл
7. Мал хөнгөлөх зан үйл
8. Гүүний үрс гаргах зан үйл
9. Гүү барих зан үйл
10. Унага тавих зан үйл
11. Адуу тамгалах зан үйл
12. Мал сэтэрлэх зан үйл
13. Айраг исгэх зан үйл
14. Шагай харвах зан үйл

15. Шагайгаар наадах зан үйл
16. Цагаан сарын шинийн нэгний ёслол, зан үйл
17. Монголын уламжлалт оньсон тоглоом
18. Бүргэдчидийн баяр
19. Монгол бөөгийн зан үйл
20. Урианхай харвааны уламжлалт зан үйл
21. Тэмээн поло

IV. Байгалийн болон сав ертенцийн тухай мэдлэг, заншил, уламжлалт арга технологи

1. Ардын уламжлалт анагаах ухааны төрлүүд
2. Ардын уламжлалт малын эмгэг анагаах төрлүүд
3. Уламжлалт цаг тоолол, зурхайн ухаан
4. Байгаль, цаг агаар шинжихүйн уламжлалт мэдлэг
5. Байгаль хамгаалах уламжлалт арга, мэдлэг
6. Ардын сурган хүмүүжүүлэх ухааны арга, мэдлэг
7. Цагаан идээ бэлтгэх уламжлалт арга
8. Айраг, сүү, цагаан идээ боловсруулах уламжлалт арга
9. Эсгий хийх уламжлалт арга, зан үйл
10. Арьс шир боловсруулах уламжлалт арга
11. Мал эмчлэх, хатгах, ханах уламжлалт мэдлэг

V. Ардын уламжлалт гар урлал

1. Монгол хувцасны урлал
2. Монголын уламжлалт хээ угалз
3. Уламжлалт эсгий урлал
4. Уламжлалт арьс, ширэн урлал
5. Монгол гутлын урлал
6. Бөхийн зодог шуудаг хийх урлал
7. Нум сум хийх уламжлалт урлал
8. Мөнгөн аяга хийх урлал
9. Монгол эмээл хийх урлал
12. Монгол сийлбэрийн уламжлалт урлал
14. Уламжлалт уран хатгамал, оёдлын урлал
15. Уламжлалт нэхэх, сүлжих урлал
16. Монгол зургийн урлал
17. Зээгт наамлын уламжлалт урлал
18. Баримал, шуумалын уламжлалт урлал
19. Үндэсний хөгжмийн зэмсгийн уламжлалт урлал
20. Цахиур буу хийх технологи

--0--

Боловсрол, соёл, шинжлэх ухааны сайдын 2010
оны 92 дугаар тушаалын хоёрдугаар хавсралт

ХОЁР. МОНГОЛ УЛСЫН ЯАРАЛТАЙ ХАМГААЛАХ ШААРДЛАГАТАЙ СОЁЛЫН БИЕТ БУС ӨВИЙН ҮНДЭСНИЙ БҮРТГЭЛ

1. Монгол тууль
2. Монгол цуур хөгжмийн уламжлалт урлаг
3. Тел авахуулах ая дуудлага, зан үйл
4. Ингэнд ботго авахуулах зан үйл
5. Монгол бий биелгээ, уламжлалт бүжгийн урлаг
6. Ган сийлбэрийн урлал
7. Ном бүтээх уламжлалт урлал
8. Монголын олон ястны хурим, найрын уламжлалт зан үйл (Боржигин найр, Баяд, Дөрвөд, Захчин, Казах, Урианхай, Буриад хурим)
9. Ардын хөгжмийн уламжлалт урын сан, хөгжимдөх арга барил (хуур, экилийн татлага, товшуурын аяз, домборын кюй)
10. Монгол гэрийн уламжлалт урлал, зан үйл
11. Монгол цам
12. Монгол хувцасны уламжлалт урлал
13. Монгол уран бичлэг
14. Уул овоо тахих монгол зан үйл
15. Оньсон тоглоомын уламжлалт төрлүүд
16. Лимбэ, бишгүүрийн битүү амьсгаа*
17. Монгол жангар
18. Монгол уран нугаралт

** Амьсгалын эрхтний дотоод орчлоор тасралтгүй үлээж эгшиглүүлэх ховор хосгүй арга барил*

--0--

МОНГОЛ УЛСЫН БИЕТ БУС СОЁЛЫН ӨВИЙН ЯАРАЛТАЙ ХАМГААЛАХ ЖАГСААЛТ

1. Монгол гэрийн урлал
2. Монгол хувцас /малгай, дээл, гутал урлах технологи/
3. Монгол Жангар
4. Монгол цам
5. Лимбэ, бишгүүрийн битүү амьсгаа
6. Уул овоо тахих монгол зан үйл
7. Монгол уран бичлэг /монгол бичиг/
8. Монгол уран нугаралт
9. Оньсон тоглоомын уламжлалт төрлүүд
10. Мал, төл авхуулах монгол зан үйл

БОЛОВСРОЛ, СОЁЛ, ШИНЖЛЭХ УХААНЫ ЯАМ